№ 88. Sestdeen, 3. nowembrî. 1907.

Maksâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „
Ser adreses pahrmainu
jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Maksâ,
pa pastu peesûtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap.,
2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk dimtreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawa, Kaugdseru ielâ № 14.

86. gada-gahjums.

Sludinajumi maksâ:
par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Tagad dsihwoju
Pasta ielâ № 35
pretim „Kruschokam“,
Jelgawâ.
Drehbneeks
J. Seskis.

Saudsejeet sawus plauschus!

Leelîskee peeprasijumi pehz Turku
Ottoman-tabakas

Kir-Basma 1/4 mahrz. — 40 kap.
1/8 mahrz. — 20 kap.

daudsôs apgabalôs Kreewijas walsti un ahrsemês muhs pamudinaja nodarboties ar schis tabakas smalkaku ispehtischanu. Kad salihdsinaja tabaku

Kir-Basma ar dandsâm zitâm tabakas sortêm, tad gala isnahkums bij:

Kir-Basma ihsta Turku import-tabaka;

Kir-Basma eewehrojama zaur sawu loti maigo garschu un patihkamo dabigo aromatu;

Kir-Basma nesatur sewi nekahdus peemaisijumus no smarschigâs, bet plauscheem ahrkahrtigâ mehrâ kaitigâs tabakas „Schwari“ un tadehl

Kir-Basma nelad neissauz klepu un saudsê smehketaju kungu weselibu.

Zeru, ka ari schejeenes godatâ publika, ismehginajusi tabaku Kir-Basma, leezinâs wisas winas labâs ihpaschibas.

Tabakas magasina
Sch. Engelsohn
Jelgawâ, Pils ielâ № 7. Telefons № 245.
Dabujama it wisur.

Treschâ walsts dome.

Schodeen, kur schîs rindiņas rakstam, pa treschâm lahgâm sapulzejâs Peterburgâ no wisâm Kreewijas malâm tautas aisstahwji, lai stahtos pee likumdoschanas darba. Schoreis deputatu sastahws ir stipri zitads nekâ abâs pirmojâs domês. Zik maf abas pirmâs domes paspehjuschas Kreewiju wirsit uf preekschu reformu un weseligas attihstibas zeklâ, tas mums wiseem sinams. Ko nu mums nesis treschâ dome? Aiz daudseem eemesleem drihkstam wehrot, ka wina darbosees ilgaki nekâ abas preekschtezes. Bet kahds buhs winas darbs? Weena leeta ir droscha: treschajâ domê buhs wahjsch tas spehks, kas teezâs panahkt jaunu kahrtibu ne wis likumigu reformu, bet rewoluzijas zeklâ. Tahlak newar buht schaubu, ka schinî domê buhs daudf tahdu wihru, kas gribês strahdat augligu darbu Kreewijas atjaunoschanas labâ. Bet waj scheem wihreem buhs isschkiroschais wahrds? Waj nenems pahrswaru tee elementi, kas Kreewijâ wisu grib aistaht wezajâ kahrtibâ un kas it sewischki masakajâm tautâm negrib nowehlet nekahdu brihwibu, nekahdu teesibu? Kahdâ wirseenâ turesees tas leelais daudsums domneeku, kas sarakstôs apsihmeti par monarkisteem, mehrenajeem waj weenkahrschi par labajeem? Ka „ihstee Kreewu kaudis“ wiseem spehkeem puhlesees sawu pulku, zik ween eespehjams, pawairot, to waram droschi sagaidit. Zik tahl wineem tas isdosees — kas to lai sin? Katrâ sinâ newaram neredset, ka tas gars, kas pret sweschtauteescheem nelabwehligs, pehdejâ laikâ Kreewijâ lauschâs arween stipraki uf ohru, atbalstidamees uf to nenoleedsamo faktu, ka rewoluzionaru rindas bijuschas tik bagatas Schihdeem un zitu masako tautibu peekritejeem. Lai Deews nedod, ka treschâ dome iswehrstos par „ihsto Kreewu kauschu“ domi! Tatschu zerešim wisu labu! Zerešim, ka dome neteelsees wehstures riteni greest atpakaļ, bet ar nopeetnu darbu weizinâs ta gludu un kahrtigu riteschanu.

No ahrsemèm.

Wahzu keisaru pahra weesoschanâs Anglijâ.

Wahzu keisaru pahris patlaban weesojâs Anglijâ. 13. (1.) nowembrî augstojeem weesem par godu wehsturiskajâ Windsoras pilî bij sarihkots meelasts. Anglijas kehninsch apsweiza sawus weesus, teikdams starp zitu, ka winu schis apzeemojums loti eepreezinot un winsch to loti gaidijis. Uz to Wahzu keisars atbildeja, ka tuwas radneezibas un senu atminu saites winu weenojot ar Anglijas waldneeku namu. Winsch wehlotees, laut abeju scho waldneeku gimenu sawstarpejâs juhtas atspogulotos ari winu apakschneeklôs, kas nahktu par labu starptautisku meera nodroschinaschanai.

No Wahzijas. Ahrkahrtigi spaidu lihdsekli pret Poleem. Ofiziosâ „Kölnische Zeitung“ no droscha awota sino, ka Pruhsijas landtaga nahkoschâ sesijâ weens no pirmaleem un swarigakeem pahrspreeschameem un isschkirameem preekschmeteem buhschot likuma projekts par semes atnemschanu Poleem spaidu zeklâ. Scho preekschlikumu eesneedsot pate waldiba, un tâ ka Pruhschu tautas weetneeku namâ waldibai ir droscha majoritate, tad par projekta peenemschanu naw ko schaubitees. Tâ tad Wahzu waldiba pee nepatihkamas tautas apspreeschanas nekautrejâs ari no tahdeem lihdsekleem, ko wispahrigi mehds uzskatit par netaisneem un pret kureem zitas waldibas, par peem. Kreewijas, wed sihwu zihņu.

No Berlines. Kreewu anarkisti apzeetinati. Sestdeen Berlinê, kâ dsirdams, uz aisrahdijumu no Peterburgas, notikuschas leelas kratischanas ar leelîsteem panahkumeem. Atrasta wesela bumbineeku ligsda, kuru nodoms laikam bijis, aplaupit Kreewijas walsts kasi un isdarit zitus anarkistu darbus. Atrasti daudsi nodomatu ekspropriaziju plahni, pee kuru isweschanas buhtu leetotas bumbas, elles maschinas un pat taisni tam noluhkam eerihkots automobilis. Wisu scho nodomu preekschgalâ stahwejuschi kahds Kaukasietis un diwi Schihdi. Ari winus Berlines polizija apzeetinajusi. Daschos awises zer, ka Wahzu waldiba winus isdos Kreewijai.

No Italijas. Blehschu wisur papilnam. 1905. gadâ Kalabrijâ bij leela semes trihze, zaur kuru daudz kaudis eestiga galejâ postâ. Uz ahtru roku sarihkoja naudas lasischanu; kehninsch pats dewa pusmiljonu, un beidsot preeksch truhkumzeetejeem sanohza 2½ miljona liru. Bet tagad israhdâs, ka truhkumzeeteji no scheem miljoneem dabujuschi tikai neleelu daku,— pahrejâ nauda nomaldijusês schur tur sahnus. Prahwas sumas dabujuschi pahrtikuschi zilweki, kureem bijuse tikai ta ihpaschiba, ka wini bijuschi radi waj draugi naudas isdalitajeem, weetejo komunaleestahschu barweescheem. Tikuschas ari isgatawotas wiltotas mirschanas apleezibas, lai scho „nelaiku“ radi tiktu pee prahweem pabalsteem. Leelas sumas sanehmuschi ari daschi buhwju usnehmaji un tuhlit — nosuduschi ar wisu naudu. Kahds sahdschas preekschneeks sanehmis preeksch saweem sahdscheneekeem 50 pahru sahbaku. Bet tâ ka sahbaki bijuschi laiku ari radeem un draugeem, tad ihstee truhkumzeeteji schos apawus ir redset nedabujuschi.

No Anglijas. Ihru nabadsiba. Ihru partijas wadonis Dschons Redmonds nesen kahdâ runâ aprahdijis Ihru leelo nabadsibu, sewischki pilsehtâs. Ihrijâ esot 79,140 gimenes, kurâm esot tikai pa weenoi istabai, un 242,710 gimenèm esot pa diwi istabâm. Dublinâ 21,747 gimenes, t. i. 36%, apdsihwojot tikai pa weenai istabai, un nekur plauschu slimibâm neesot tik bagatiga vlauja, kâ sche, jo nekur Leel-Britanijâ kaudis nedsihwojot tik apspeestôs apstahklôs. „Daily News“ sche peesihmê: „Ihrija mirst wahrda pilnâ nosihmê. Ka wina tikai pate sewi war isahrstet, to Angli laikam sapratis tikai tad, kad wina jau buhs pagalam nomiruse.“

No eekschsemèm.

Kadetu programa.

Helsinforsâ no 24.—27. noturetajâ kongresâ kadeti peenehmuschi schahdas resoluzijas, sihmejotees uz saweem nodomeem treschajâ walsts domê: 1) Newaredama wairs walsts domê spehlet wadscho lomu, kadetu (tautas brihwibas) frakzija tomehr zihnisees nemt aktiwu dalibu likumdoschanâ un schinî noluhkâ rabit sew zitu domes frakziju starpâ eewehrojamu stahwokli. 2) Frakzija zihnisees pret katru mehginajumu, apdraudet tautas weetneezibas ekzistenzes teesibas. 3) Frakzija peegreesis wisu sawu wehribu winai lihdsjuhtoschu domes elementu saweenoschanai kopigâ grupâ, kura ar sawu skaitu waretu darit eespaidu uz domes positiwo darbu. 4) Likumdoschanas darbibas laukâ frakzija wispirms isskaidros tos noteikumus, no kureem atkarajâs winas likumdoschanas zenteenu isweschana dsihwê. Wina pabalstis ikkatru reformu, kura laut zik saskanês ar winas programu un stingri un leetischki kritisês wisus projektus kas winai preti runâ, waj ari iseet uz priwilegetâs minoritates intereschu aizstahweschanu. 5) Kas sihmejas uz peeprasijumeem, tad frakzija, kâ jau agrak, nistahda sew par uzdewumu neatlaidigu zihņu pret administrazijas patwaribâm, tautas domu pareizu isteikschanu, kuras neatrod peeteekoschas atbalss treschâs domes mahksligi sastahdità sastahwâ. — Schîs resoluzijas kongress peenehma ar leelu majoritati un atraidija sawa kreisâ spahrna resoluziju, ka ar oktobristeem nedrihkstetu notikt weenoschanâs.

Walsts domi,

kâ telegr. ag. sino, Wisaugstaki uzdots atklaht slepenpadomneekam Golubewam, kursch atklahja ari otru domi. Pehz atklahschanas akta un presidenta iswehleschanas nolemts peenemt un pasneegt Keisara Majestatei padewibas adresi, zaur ko treschâ dome grib islabot abu pirmo domju isturescha nos.

Walsts domes pirmee darbi,

kâ „Now. Wr.“ raksta, buhschot jautajumu apspreeschana par tautas isglihtibu un par weetejo paschwaldibu, kuru domats nostahdit uz itin plascheem pamateem. Pehz tam spreedischot par algas paaugstinaschanu wirsneekeem un saldateem un par pareistizigo garidsneeku stahwokla uzlaboschanu. Tâ ka agrarjautajumam wajadsigas ilgas eepreekschejas studijas, tad to tik drihz neeekustinaschot.

Aizsekoschana uz Sibiriju.

No scha gada sahkuma lihdz 1. oktobrim uz Sibiriju aizsekoja 63,653 gimenes, kopâ 390,447 abju dsimumu dwehseles; uz Sibiriju taî paschâ laikâ aizgahjuschi ari 137,835 izsluhki. Atpakaļ no Sibirijas taî paschâ laikâ atnahkuschas 3372 gimenes ar 16,659 abju dsimumu dwehselèm, kâ ari 67,493 izsluhki.

Seeweeschu petizija walsts domei,

kâ „Birsch. Wed.“ sino, tikschot eesneegta ar schahdu saturu: „Tautas weetneeki! Jums, kâ walsts aizstahwjeem, peenahkâs uzstahtees tiklab par Kreewijas wihreeschu, kâ seeweeschu pilsoniskâm teesibâm! Brihwas walsts brihwais pilsonis newar buht wehrdsenes dehls. Juhsu seewas, mahtes un mahsas atrodas kalpibâ! Tas buhtu juhsu nezeenigi, ari turpmak seeweetes pasemot zaur kalpibas juhgu, weenigi tapehz, ka jums ir stipraka teesibas. Ja juhs izturatees pasiwi pret seeweeschu zenschanos, scho juhgu nokratit, tad juhs teesâs juhsu behrni, kuri lihdz ar mahtes peenu eesihschu zeenibu pret seewas likumiskâm teesibâm. Mehs neluhdsam, bet prasam seeweetes weenlihdsigas teesibas!“

Waldiba un oktobristi.

Oktobristu wadonim Gutschkowam bijuse saruna ar ministru preekschneeku Stolipinu; par scho sarunu „Birsch. Wed.“ raksta: P. A. Stolipins izteiza pilnigu gatawibu, eet pretim wiseem domes pasahkumeem, ar to weenigo noteikumu, ja tam nodibinatos konstituzionels zentrs ar programu, kura aptwer 17. okt. manifestu. Sem schahdeem noteikumeem, kâ uz pirmo waldibas un domes kopdarbibas soli, ministru preekschneeks aizrahdijis uz warbuhtibu, pamasam atzelt pastiprinajâs un ahrkahrtigâs apsardsibas un kara stahwokla noteikumus. Gutschkows atbildejis, ka schahda darba spehjiga zentra nodibinaschanâs esot droschi sagaidama.

Baptistu skoleni un pareistiziba zeremonijas.

Senats apstiprinajis tautas apgaismoschanas ministra pawehli, pehz kuras baptistu tizibas skolenus war peelaist apmeklet tautskolas, pee kam teem obligatoriski naw jaispilda pareistizigâs basnizas zeremonijas.

Atkal jauna politiska partija.

Pasihstamais Purischkewitschs, grahfs Durers, N. Markows, Zitowitschs, knass A. Urusows un wairak ziti galejee labee nodomajuschi dibinat sawu ihpaschu partiju. Schimbrihscham, kâ laikraksti sino, partijâ eestahjuschees jau pee 50 domneeku, to starpâ 15 pareistizigee mahzitaji. Bet partijas dibinataji zerot, ka wineem isdosees paleelinat sawu partiju uz apmehram 120 domneekeem. Par walsts domes presidentu schi galejo labo partija usstahdot grahfu Bobrinski. Tahlak schi partija nonehmusês, kadetus nepeelaist ne pee kahdeem amateem walsts domê — ne presidijâ, ne komisijâs.

Preekschraksts augstskolâm par usnemamo studentu apleezibâm.

Tautas apgaismoschanas ministrija, kâ laikraksti sino, uzdewusi wisâm augstskolâm, stingri kontrolet jaunpeenemamo studentu dokumentus, t. i. peeprasit atteezigâm widus skolâm, waj aspiranti teescham ir schîs mahzibas eestahdes beiguschi, jo ir bijuschi gadijumi, ka widus skolas apleezibas daudsreiz ir eegûhtas naudas zeklâ, waj ari ir bijuschas wiltotas, kâ par peem. daschcem Tehrpatas augstskolâ usnemteem studenteem.

Eeteizeet wiseem

papirosus

„Kurseme"

25 gab. 15 kap.
10 „ 6 „

no

A. S. Maikapara, Rigâ.

Dabujami wisur.

Sargatees no pakaldarinajumeem!

Ar scho pagodinos pasinot smehketaju kungeem sekoscho: eewehrojot to, ka arween wairak peeaug peeprasijumi pehz muhsu papirosseem

Митава — Jelgawa 10 gab. 6 kap. 25 „ 15 „

kuri publikai loti eepatikuschees un isgatawoti no ihstas Turku tabakas, bes kaitigàs tabakas „Schwari" peemaisijumeem, pahrdoschanâ parahdijuschees pakaldarinajumi sem ta pascha nosaukuma, zaur to maldinadami pirzejus. Kas wehlàs smehket ihsti labus, patihkamas garschas un aromata papirosus,

kuri nekad neissauz klepu,

lai peeprasa papirosus **Митава — Jelgawa**

no **A. G. Ruhtenberga fabrikas.**

Noseegumi.

Petropawlowskâ 4 banditi nolaupija Kreewu apdroschinaschanas beedribas kantorî **4850** rbl. — **Kijewâ** no zeetuma islausàs 7 kriminalnoseedsneeki. Pakaldsenotees, weenu no teem noschahwa un 3 eewainoja, bet 3, to starpâ weens uz nahwi noteesats, aismuka. — **Mogilewas** gub., Klimowitschu aprinkî Sabelischinas sahdschâ, 6 apbrunoti wihri aplaupija kahdu auglotaju; tas nomira aiz pahrbihka. Nolaupits **7000** rbl. un daudz selta un sudraba leetu. — **Dwinskâ** 27. okt. wakarâ nepasihstami laundari bij nolikuschi pee inscheneera Glucharjowa dahrza wahrteem **bumbu**. Wahrtus atwerot, ta sprahga un eewainoja 2 zilwekus. — **Twerâ**, Subzowas zeetumâ, arestanti behgschanas noluhkâ noschnaudsa wezako zeetuma usraugu un otru usraugu sasehja. Kahda zeetumneeze sahka kleegt un zaur to behgschanu aiskaweja. — **Lodschâ** uz Andreja eelas banditi usbruka diweem slepenpolizijas agenteem, no kureem weens tika nonahwets un otrs eewainots. — **Grodnas** gub., Bjelskas aprinka Trostjanizaimas sahdschâ 7 semneekeem tika nodedsinatas wisas ehkas un scha gada labiba. Semneeki dedsinataju **eesweeda uguni**. — **Saratowas** gub., Sestrenkas sahdschâ pee rihta mischas kahds usbruzejs schahwa uz preesteri 3 reises, bet ne-eewainoja to. — **Sosnowizâ** 30. okt. wakarâ aiz partiju eenaida noschauts kahds komijs; usbruzeji isschahwuschi pawisam 18 schahweenus un eewainojuschi bes tam kahdu puisenu, kas komiju pawadijis. — **Lodschâ** 30. oktobrî gorodowojs kopâ ar 2 saldateem dewàs uz Zegelnajas eelu, kur usbruzeji gaidija uz kahdu fabrikantu. Minetâ weetâ wini eeraudsija jaunu zilweku, kas metàs behgt. Eebehdsis mahjas sehtâ, winsch uz patruku schahwa. Saldati schahwa pretim un noschahwa winu uz weetas. Pee noschautâ atrada rewolweru un 2 wiltotas pases. — **Herfonas** gub., Jaunâ Pragâ sawâ dsihwoklî zaur logu noschauts wezakais gorodowojs. — **Kutaisâ** 29. okt. uz eelas noschahwa gorodowoju. — **Lodschâ** 31. oktobrî wairak apbrunoiuschees wihreeschi usbruka Pabianizas fabrikas kaseeram un nolaupija **7350 rublus**. Naudu wehlak **atrada**. — **Nowotscherkasskas** aprinkî, Karpowa ogku raktuwju tuwumâ laupischanas noluhkâ isdarits swehrisks noseegums: **nosistas diwas gimenes**, pawisam **19 personas**, to starpâ ari behrni.

No Peterburgas. Oktobristi, kà „R. Z." sino, isstudinojuschi sawu **programu**, kurâ apsola, weenlihdsigi usstahtees par waldneeku un tautas weetneezibu un stingri aisstahwet monarkisti-konstituzionelo prinzipu. Programâ teikts, ka pamatlikumu rewisija schimbrihscham buhtu nelaikâ, tatschu budscheta un kontroles teesibas tautas preekschstahwibai pamasam paleelinamas. Nelaikâ buhtu ari wehleschanu likuma pahrgrosischana, pirms ar reformàm neesot panahkta apmeerinaschanàs. Somijâ esot wehlama autonomija un likumdewibas dezentralisazija, bet walsts nomalês — ari plascha paschwaldiba. Pirmâ weetâ stahdama semes, senata un teesu reformas, laukstaimneezibas pazelschana (zaur iszelschanas un israkstischanàs brihwibu, skolàm un lehtu kreditu), priwatihpaschuma nostiprinaschana, atsawinaschana no leegschona. Strahdneeku jautajumâ eeteizama strahdneeku atteezibu likumiska nokohrtoschana, darba laika noteikschana, schkihreju teesas, apdroschinaschana. Paleelinams skolu skaits, sewischki techniska skolu. Preses likums skatams zauri, tapat likums par personas un priwatihpaschuma nodroschinaschanu. Pilsoniskâ brihwiba aprobeschojama ar lihdspilsonu teesibàm, un brihwibas neleetiga walkaschana sodama zaur teesu, newis zaur administrazijas noteikumeem. Tanîs apwidôs, kur nemeeri naw wehl mitejuschees, paleek spehkâ isnehmuma likumi. Jaskata zauri Schihdu jautajums, schimbrihscham schinî sinâ atzelami tikai pahrmehrigee eerobeschojumi. Waldibai frakzija nahk pretim ar peenahzigu zeenu, bet ari no winas puses prasa zeenu pret likumdeweju eestahschu teesibàm — Programa eeguhstot plaschu aprindu peekrischanu.

— **Par domes presidentu oktobristi** sawas partijas kongresâ weenbalsigi nolehmuschi usstahdit **Homjakowu**.

No Zargradas (Witebskas gub.) **Sudursme.** Lihwana kara spehka nodalai 29. okt. sinots, ka Zargradas stazijâ uhdens torna namâ teekot notureta neatkauta sapulze. Ap plkst. 2 naktî kara spehka nodala eerabàs stanzijâ un gribeja aplenkt uhdenstorni, pee kam pamanija no tureenes aisteidsamees daschus zilwekus, kuri schahwa ar rewolwereem. Ari saldati no sawas puses sahka schaut un, kà wehlak israhdijàs, bij noschahwuschi uhdenstorna maschinista Piroga mahsizu, 16 g. wezo **Jewdokiju Gerasimowu**, kura bij atbraukuse no Peterburgas weesotees. Lode bij isskrehjuse zauri seenai un kehruse jaunawai sirdi. Apzeetinats maschinista palihgs **Mukans**, kura dsihwoklî sapulze notikuse.

No Kischinewas. 200,000 rbl. noblehditi. Krahj-aisdewu kasu galwenàs waldes rewidenti usgahjuschi, ka Bjelzu aprinka krona rentejas krahjkases nodalâ noblehditi 200,000 rbl. Nodakas wadonis un grahmatwedis apzeetinati.

Widseme.

No Rigas. Kara teesa Rigâ, kà tureenes laikraksti sino, 29. okt. isteesaja starp zitu schahdas apsuhdsibas: 1) Pret Gotfridu **Wehweri** un Jahni **Mitrewizu** par to, ka wini 1906. g. 8. augustâ **Majorôs** Aleksandra eelâ № 18 nolaupijuschi 460 rbl. naudas. Kad students Dannenbergs dsinees teem pakal, wini to noschahwuschi. Teesa apsuhdseto **Mitrewizu** atsina par wainigu un noteesaja uz **nahwi zaur pakahrschanu**; bet **Wehweri**, peerahdijumu truhkuma dehl, **attaisnoja**. 2) Pret **Leepajas** zeetokschna kahjneeku pulka apakschofizeeri Jahsepu **Drobischewsku** par to, ka winsch sch. g. 18. sept. uz praktiskàs schauschanas laukuma mahzotees schauschanâ, noschahwis feldwebeli Soldatowu. **Drobischewsku** noteesaja uz **nahwi zaur noschauschanu**.

— **Ekspropriazija schurnalistikas laukâ.** Sem schahda wirsraksta „L." raksta: „Peenaglojama nekauniba un apbrihnojams godprahtibas truhkums konstatejams pee Peterburgas sozialistu lapas „Jaunàs Domas". Lai gan „Latwiju", kà pilsonu awisi schi lapa uz nejehdsigako gahna un kengà, tos tomehr winu nemaz nekawè ismantot „Latwijas" saturu sawa kailuma segschanai un sawu sleju pildischanai. Truhkst sarkanai kolegei tomehr wajadsigà goda prahta, lai to daritu atklahti, atsihmejot awotu, no kureenes pahrdrukatee gabali nemti. To wina isdara sagschus, isdodama patapinato materialu weenkahrschi par sawu. Tà peem. „Jaunu Domu" weenâ paschâ 15. numurâ eeweetoti weseli 12 sinojumi (no Burtneekeem, Osolneekeem, Tehrpatas, Leeseres, Kehtscheem, Spahres, Grihwas-Semgales, Jaun-Gulbenes, Aisputes, Daudsewas un bes tam wehl pahrs sinojumu no weetejàs nodakas), kuri nemti no „Latwijas" bes awota usdoschanas. Un tas pats atkahrtojàs deenu no deenas. Tendenziosi strihpojumi pee tam gahdà par to, lai sinojumi isnahktu pa winas „apsinigo" lasitaju garschai. Tà sinojumâ no Leeseres par tureenes basnizas konwenta sehdi, kurâ muischneeki bij balsojuschi skolas buhwei par labu, bet semneeku delegati tai bij pretojuschees, „Jaunàs Domas" strihkè teikumu: „gods Leeseres draudses muischneekeem, kuri neleedsàs deesgan prahwo sumu, 1600 rublus, seedot schim daikajam mehrkim".

Ka ar schahdu faktu strihkeschanu noteek ari pateesibas sagrosischana, par to min. lapai naw eemesla nosarkt. Newar tatschu wina no sawa stahwokka peekaut tahdas leetas, kà pelnitas atsinibas isteikschanu, ja ari tikai isnehmuma gadijumôs, tàm schkiràm, kuras wina usskata par sawu prinzipielu pretineeku."

— **Uz skolu iskahrtnèm jabuht kreewiskam usrakstam.** W. priwatskola ar Latweeschu mahzibas walodu (Romanowa eelâ) bij islikuse iskahrtni ar usrakstu weenigi Latweeschu walodâ. Tagad skolas preekschneekam pasinots, ka iskahrtni lai nemot nost, jo uz skolu iskahrtnèm jabuhtot kreewiskam usrakstam, — un schimbrihscham skola ir pawisam bes iskahrtnes.

K. A.

— **Baltijas Wahzu konstituzionelo partiju kongrefs.** Wahzu konstituzionelàs partijas 27. okt. Rigâ noturejuschas kongresu. Partiju programâ mas kas grosits, tà ka pamatprinzipi tanî paleek lihdsschinejee: konstituzionala monarkija, diwju tautas weetneezibas namu sistema un tagadejee walsts pamata likumi. Wehleschanas likums tà jasastahda, ka pehz eespehjas wisas eedsihwotaju grupas dabun preekschstahwibu, un tahda ari teek peeschkirta minoritatèm saskanâ ar winu kulturelo, saimneezisko un sozialo nosihmi. Wispahrigâ weenadâ balsoteesiba teek atraidita. Brihwibas pehz 17. oktobra manifesta, sewischki tizibas brihwiba. Ihpaschuma neaisskaramiba. Teesneschu neatkariba. Weetejo eestahschu kompetenzes pawairoschana. Nodokku reforma. Sozialo likumu isbuhwe. Paschwaldibas organu patstahwiba komunalàs leetàs. — Atteezibâ uz **Baltijas gubernàm**: weetejàs walodas paschwaldibâ un pee teesàm. Teesas un administrazijas amatôs Baltijas gubernàs eezelami pehz eespehjas weetejo walodu prateji. Skolu reforma pehz pedagogiskàm prasibàm. Mahzibu sneegschana mahtes walodâ. Pilniga brihwiba mahjas mahzibai. Brihwiba komunaleestahdèm, dibinat skolas ar jebkuru mahzibas walodu. Gala eksameni taî paschâ walodâ, kahdâ sneegta mahziba. Peeteekoscha walsts walodas mahziba. Waldibas usraudsiba pàr skolàm.

— **Dser tawu dserschanu.** Kahda kuga waditaja galigas peedserschanàs dehl swehtdeenas wakarâ gandrihs buhtu notikuse leela nelaime. Ap plkst. 5 pilsehtas twaikonis „D" brauza no Ahgenskalna ar 60—70 pasascheereem. Netahl no Undines laipas kahds neapgaismots twaikonis, kas wehlak israhdijàs par wilzeju twaikoni „Mobil", drahsàs pilnâ sparâ twaikonam „D" taisni wirsû. Neskatotees uz doteem signaleem, „Mobils" eedrahsàs pilnâ sparâ pilsehtas twaikona ritenî. Pasascheerus pahrnehma leelas isbailes. Par laimi drihsumâ veesteidsàs kahds zits twaikonis, iszehla pasascheerus malâ un eeweda sabojato pilsehtas twaikoni seemas ostâ. „Mobils" turpretim brauza tahlak wisâ omulibâ. Israhdijàs, ka „Mobila" waditajs **Jansons** bij **peedsehrees lihds nesamanai**, polizijâ aiswests, winsch sahka trakot, tà ka winsch bij **jasasteen**. Twaikonam „D" nodariti deesgan eewehrojami saudejumi. (L.)

— **Slepena drukatawa atrasta** Romanowa eelâ Nr. 36, kur useeti kahdas Latw. soz.-dem. partijas wisi drukas peederumi un 20,000 eksemplari neatkautas sozialistu awises. Apzeetinatas wairakas personas, starp tàm nama pahrwaldneeks un durwju sargs.

— **Peterburgas teesu palatas delegazija Rigâ** 29. un 30. oktobrî, kà Rigas laikraksti sino, isteesajusi starp zitu, schahdas apsuhdsibas: 1) Pret 25 gadus wezo Augustu **Stempku** par to, ka winsch 1905. g. **isplatijis semneeku kongresa nolehmumus un runajis mihtinôs**. Teesa noteesajaja winu uz **weenu gadu un 3 mehnescheem zeetokšnî**. 2) Pret Walkas aprinka Annas pag. skolotaju **Woldemaru Wihtolu**, 23 g. wezu, par to, ka winsch 1905. g. kauschu mihtinôs un zitur **agitejis pret waldibu** u. t. t. Teesa noteesaja winu uz $1^1/_2$ **gada zeetokšnî**. 3) Pret Maskawas studentu **Jahni Rosenbergu** par to, ka winsch 1905. g. kauschu mihtinôs Jaun-Wahles pagastâ **turejis usmusinoschas runas** un wedis zitadu pretwaldibas agitaziju. Winu noteesaja uz **3 mehnesche m zeetokšnî**. 4) Pret **Otto Pureninu** par to, ka wina dsihwoklî atrasta **nelegala literatura**. Winu noteesaja uz **weenu gadu zeetokšnî**. 5) Pret Talsu aprinka semneeku Frizi **Paegli**, 23 g. w., par **proklamaziju** un **ussaukumu isdalischanu saldateem un draugneem** 1905. g. 18. **nowembrî Talsôs**. Winu noteesaja uz **1 gadu un 6 mehnescheem zeetokšnî**.

Kurseme.

No Leepajas. Peterburgas teesu palatas delegazija 30. oktobrî no Rigas atbraukuse uz Leepaju, kur isteesaschot wairakas politiskas leetas.

— **Reisdewusês paschslepkawiba.** Otrdeenas rihtu, kà „L. Z." sino, apmehram 17 gadu wezs jaunawa eelehza no dselszeka tilta ostâ, pirms pahrmesdama sew krustu. Pehz brihscha jaunawa pazehlàs uz uhdens wirsa, bet jau bes samanas. Dselszeka sargi ar kekscheem iswilka winu no uhdens un atdsihwinaja. Dsihwi apnikusê jaunawa esot no Poltawas gubernas; winu noweda uz slimnizu.

No Grobinas aprinka. Suhdsiba pret sozialistu awisi par apmelschanu. Aprinka preekschneeka palihgs, **barons Ropps**, kà „Balt. Tgsztg." sino, zehlis suhdsibu pret Wahzijas sozialdemokratu awisi „**Vorwärts**" par raksta nodrukaschanu par **Nolawa noschauschanu**, kurâ pret Roppu isteikti sinagi apwainojumi.

No Kaleteem (Grobinas apr.). **Baltijas generalgubernators** barons **Möllers-Sakomekslis**, kà „Lib. Ziga" sino, 30. oktobrî bijis Kaletôs uz medibàm.

No Aisputes aprinka. Nemeeru kustibas dehl daudzi scha aprinka **skolotaji** emigreja waj zitadi saudeja sawas weetas. Laschas un Kasdangas skolotaji tika pakahrti. Emigreja: no Wezpils, Aisputes Pils pagasta, Aprikeem, Krotes, Skrundas, Leegeem, Seekshtes, Padures, Brinkeem, Rudbahrscheem u. t. l. Daschâs weetâs jaunisweheletee neeradàs, waj neteek apstiprinati un amatâ patureti, jo pee skolotaju apstiprinaschanas tagad leelu nosihmi peeschkir polizijas atsauksmèm. Daudz tahdu gadijumu, ka skolotaja amata kandidats, lihds kamehr naw nekur lizees par skolotaju eewehletees, mahjàs it meerigi laiku pawada, bet lihds ko tas peenem weetu, tad rodàs daschadi schkehrschki un klismas! Pehdejâ laikâ peenemti jauni skolotaji Rudbahrschôs — Braunfelda kgs, Dunalkâ — Allascha kgs, Ilmajâ — Weilanda kgs, Brinkê — Komarowsky kgs, Aisputes Padurê ari notikuschas wairakas skolotaju wehleschanas, bet radduschees schkehrschki, Talsu pagasts noturejis pat weselu wirkni skolotaju wehleschanu, bet eewehletee kandidati waj nu netika apstiprinati, waj weenkahrschi weetâ neatnahza, tagad nu te eewehleta kahda jaunkundse. Redsès, kà nu ees? — Nodegusschàs Aisputes Pils pagasta un Nodegu skolas wehl naw atjaunotas.

Aa.

No Dschuhkstes. Atkal noseegumi uz muhsu krogus grehku wadscha. Pagahjuschâ mehnesî kahds no muhsu pagasta jaunekleem bija wadijis jautru stundu krogâ ar saweem beedreem. Tad panehmis wehl schkirstu pilnu alus pudeku uz mahjàm lihdsi. Mahjâ brauzot, tas eegahsees ar wisu alus schkirstu grahwi.

Atraba winu pagalam. Un mahtei un peeberigeem wehl ilgi birs afaras, ka winu dehls no kroga brauzot atrabis nahwi zaur kroga alu. Nupat pulzinsch weetejo jaunekku saimneeku dehlu swehtwakara naktî krogâ dsihwojuschi jautru stundu. Aisgahjuschi tad uf mahjâm, nesdami lihds alus kurwi. No rihta tajâ zeklâ, pa kuru jaunekki gahjuschi, atrada sapostitu muhra tiltu, israutus robeschu stabus, sagrautu pirti, aplaufitu kukmaschinu, apgahstas salmu stirpas u. t. t. Un wisus schos darbus pabarijis kroga alus ar jaunekku rokâm. Polizija nu tos twarsta, kara stahwokka likumi sauz winus pee atbildibas un soda par zeku postischanu; wezaki raud un pascheem sirdi speesch kauns, no sawa maka jamaksâ par zeku sataisischanu — un galâ wehl draud teesas sods. Gan par krogus rihzibu sastahdits protokols, jo winsch stahwejis naktî wehl pehz likumôs noteikta laika wakâ, tomehr dsird, ka par scho protokolu krogs aismaksaschot 25 rbl. soda naudas, kuru eenemschot par alu. Un leeta buhschot kahrtibâ. Leekâs gan, ka krogus grehku wadsis buhtu pilns jau sen un tam wajadsetu luhst, bet mums wehl jagaida.

P.

No Osolmuischas (pee Jelgawas). **Dedsinaschana.** Naktî uf 21. oktobri nodega weetejâs muischas ihpaschneeka barona fon der Recke degwihna dedsinatawa, twaika dsirnawas un labibas schahwetawa. Uguns zehluses zaur tihschu aisdedsinaschanu. Ehkas gan bij apdroschinatas par 10,327 rbl., bet saudejumi, kuri wehl naw aprehkinati, buhs leeli. Kâ wainigas apzeetinatas diwas personas, F. un W. Sakarâ ar scho dedsinaschanu gan laikam stahw gadijums, ka weenu deenu eepreeksch no nesinameem kaundareem bij pahrgreestas telefona drahtis starp muischu un meschkunga muischu.

— **Latweeschus nedrihkst nemt par strahdneekeem!** Muischas ihpaschneeks barons Recke nupat, kâ „Tehw." sino, pahrdewis leelu daku no sawa mescha kahdam koku tirgotajam, eelikdams kontraktâ nosazijumu, ka pee schi mescha materiala isstrahdaschanas nedrihkstot peenemt Latweeschus par strahdneekeem.

No Jelgawas.

Walsts domneeks E. Karlsbergs peesuhtijis „Balt. Tageszig." ai garaku rakstu, kurâ winsch stahjâs pretim pahrmetumeem, it kâ winsch nebuhtu turejis doto wahrdu. Eepreekschejâ Latweeschu un Schihdu balsotaju sapulzê winsch bijis pahrsteigts par Goldmana wahjo Kreewu walodu, bet kad gribejis sapulzê par to runat, tad sapulze patlaban beigusês. Pehz sapulzes wairak nepasihstami kungi winam usstahjuschi, lai winsch neatsakotees, ja Wahzeeschi winu usstahditu par kandidatu semneeku kurijâ, tatschu winsch neka neesot apsolijis. Wehlu wakarâ winsch pa telefonu aizinats uf weesnizu un tur Stavenhagens un wehl kahds otrs refns kungs ilgi winu peerunajuschi, lai winsch peenemtu kandidaturu semneeku kurijâ un par to sagahdatu daschas balsis Wahzu kandidatam pilsehtu kurijâ. Tatschu winsch, Karlsbergs, nekahda solijuma neesot dewis, bet sarunâ isteizees apmehram schâ: ja tas buhtu agrak, tad waretu gan notikt, ka Latweeschu starpâ ronâs balsis, kas ar Wahzeescheem turâs kopâ, bet tagad esot par wehlu. Tee paschi diwi kungi winu tad peerunajuschi ari wehl otrâ deenâ ihsi pirms wehleschanu sapulzes un tad winsch pehz ilgas wilzinaschanâs beidsot isskaidrojis, ka winsch kandidaturu peenemot, buhdams tanî pahrleezibâ, ka winu tâ kâ tâ neeewehlês. Wahzeescheem pretim winsch nebuht neesot apsolijis dot sawu balsi kahdai sinamai personai; tâ ka winsch wahzisksi pilnigi neprotot, tad laikam tee Wahzu kungi, kas ar winu runajuschi, winu esot pahrpratuschi. Bez tam winsch pee galigâs balsoschanas nemaf neesot pret Wahzu grupas interesêm rihkojees un tâ winsch nekahdi neesot pelnijis pahrmetumu par wahrda netureschanu. Beidsot Karlsbergs issaka zeribu, ka laiks brihf peerahdischot, ka zaur pahrpratumu no Wahzu puses eewehletais walsts domneeks nebuhschot wineem t. i. Wahzeescheem un ziteem nederigs. Winsch esot jau agraki gribejis rakstit, bet slimiba winu aiskawejusi.

Pee Karlsberga kunga raksta „Balt. Tageszig."as redakzija peesihmê, ka wina sawu sinojumu par lihgschanu ar Karlsbergi un par notikumeem pee wina eewehleschanas pilnigi usturot spehkâ, tadehk ka katrs wahrds saskanot ar pateesibu, kuru apleezinajuschi trihs tizami leezineeki.

Mums schkeet, ka walsts domneeku Karlsberga kungu ari wina pascha raksts nenostahda deesin zik labâ gaismâ. Wihrs, kas tik nenoteikti un schaubigi rihkojees swarigâ brihdî, newar sagaidit leelu ustizibu ari sawâ walstsdomneeka gaitâ. Bet ari par kompromisa slehdsejeem no Wahzu puses jasaka, ka tee schahdu „eekrischanu" ar Karlsbergi papilnam pelnijuschi: Latweeschu wehletaju komitejai aiz muguras naktswidû pa weesnizâm pehz beedreem meklêdami, wini tad ari tahdu to beebri sameklejuschi.

Garigs konzerts. Jaunajâ Nikolaja basnizâ winas eeswehtischanas deenâ, swehtdeen 4. nowembrî, teek sarihkots garigs konzerts, kura skaidrs atlikums nahks par labu jaunâs basnizas ehrgelêm. Konzertâ peedalisees Jelgawneekeem labi pasihstamâ konzertdseedataja M. Blumberg jkdse, diwi kungi ar wijoli un kornetu un jaunsastahditais prahwais basnizkoris, brihwmahksliineeka O. Kaulina kga wadibâ. Leelu atsinibu pelna zeen. solisti un ziti konzerta dalibneeki, bet it sewischki winu paschaisleedsigais wadonis par tâm puhlêm, ko wini usnehmuschees zehla mehrka labâ. Zeresim, ka ari Jelgawas publika sinâs winu puhles zeenit un no sawas puses winu zehlo pasahkumu pabalstîs, konzertu bagatigâ skaitâ apmeklêdamo. Jaunâ krahschnâ basniza un skaistâs dseesmu un muzikas skanas — tas saderês labi kopâ un palihdsês eewehrojamo swehtku deenu padarit jo bagatu zehlâm juhsmâm un paleekameem eespaideem. Konzerta programa wisai bagata un tanî solistu preekschnesumi mainâs ar kora un dubultkwarteta dseesmâm. Prahws skaidrs atlikums palihdsetu draudsei drihsak tikt pee peenahzigâm ehrgelêm, kuras jaunajâ basnizâ tik nepeezeeschami wajadsigas. Konzerta sahkums plkst. 6. Biletes — 1 rbl., 50 kap. un 30 kap. gabalâ — eepreeksch dabujamas Landsberga grahmatu pahrdotawâ un konzerta deenâ no plkst. 5 sahkot turpat pee basnizas Jahtneeka tehjnizâ. W.

Konzertu swehtdeen 4. nowembrî sarihko Jelgawas Palihdsibas Beedriba — Amatneeku Beedribas sahlê, plkst. 8 wakarâ. Peedalisees beedribas koris dirigenta Wentmaleescha wadibâ, daschi weetejee spehki ar solo preekschnesumeem un bez tam wehl brihwmahksleneeks O. Vogelmanis (wiolontschello). Programa bagata. Pehz konzerta — balle. Biletes dabonamas Landsberga weikalâ. Atlikums rihkotajai beedribai par labu.

Jelgawas Sawstarpigâ Kreditbeedriba issludina uf 14. nowembri beedru ahrkahrtigu sapulzi, kurâ starp zitu stahw uf deenas kahrtibas jautajums par waldes lozekku Swinnes un Seewalda atstahdinaschanu no amata. Jadomâ, ka walde jeb dome zels preekschâ daschu labu interesantu sinojumu par mineto kungu rihkoschanos, kadehl wehlams, lai beedri eerastos pilnâ skaitâ. Waram beedreem likt pee sirds, skatitees nopeetni uf leetu. Newajaga aismirst, ka beebriba iswehl waldes lozekkus, lai wini strahdatu beedribas labâ un zenstos aisstahwet tikai beedribas intereses un newis lai beebriba un winas manta buhtu „direktoru kungeem" par slauzamu gowi. Beedribas kapitali sastahw no tautas suhri gruhti pelniteem rublischeem un tadehl newar ar wineem weeglprahtigi rihkotees. Beebribai ir nopeetna atbildiba pret tautu un winai tadehl nopeetni jawada un japahrwalda saws usnehmums. Personisteem strihdeem jeb ispatikschanâm jastahw tahlu no beebribas labklahschanâs jautajumeem. Upuret beebribas naudu, lai ar to kahdam draugam jeb isredsetam sagahdatu labas deenas, buhtu nekreetns darbs. Zerams, ka Jelgawas Sawstarpigâs Kreditbeebribas beedru starpâ naw baudf tahdu, kuri gatawi pahrdot sirdsapsinu par lehzu wirumu.

Ja 14. nowembrî uf sapulzi nesanahktu peeteekoschs beedru skaits, tad par jaunu sasauks sapulzi uf 6. dezembri. Schi otra sapulze buhs pilnteesiga, neraugotees uf sanahkuscho beedru skaitu. —a—

Reta prahwa tika isteesata 26. oktobrî Jelgawas-Bauskas apgabala II. eezirkna meerteesas kamerâ. Kr. Seewalds bij apsuhdsejis Jelgawas Sawstarpigâs Kreditbeebribas waldes preekschneeku G. Eulenbergi par patwaribu, tapehz ka pehdejais winu nelaidis beebribas waldes telpâs. Leetu istirsajot, isrohdijâs, ka Kr. Seewalds kaitigas rihzibas dehl uf domes nolehmumu no kreditbeebribas waldes lozekka amata atstahdinats. Tahlak schinî leetâ bijis nolemts sasaukt wispahrigu sapulzi, un tâ tad Eulenbergs, kâ waldes preekschneeks, tikai ispildijis domes nolehmumu. Wisu to eewehrojot, meerteesnesis atsina Kr. Seewalda suhdsibu par nepamatotu un G. Eulenbergu attaisnoja. (T.)

Jelgawas Latweeschu Amatneezibas Beebribu Kursemes gubernators registrejis 31. oktobri.

Jelgawas kara teesa treschdeen, kâ „B. T." sino, isteesajusi apsuhdsibu par Padures muischas ehku nodedsinaschanu un islaupischanu un sarga Behrfelda nonahweschanu 1905. gj 5. dezembri. Teesa nosodija: Krischu Grundmani (48 g. w.) un Wilhelmu Panki (35 g. w.) uf spaidu darbeem, pirmo uf 8, otru uf 4 gadeem; Kirillu Sihpolu (28 g. w.) uf 1 gadu arestantu rotâ, Jahni Kronbergi (25 g. w.) un Jahni Blumbeku (31 g. w.) uf nometinaschanu Sibirijâ, Andschu Lambertu (20 g. w.) uf 4 gadeem zeetumâ. J. Storchu un M. Bulli attaisnoja.

Schejeenes sawwaligee ugunsdsehsseji nosmineja swehtdeen 28. oktobrî parastâ kahrtâ sawus 42. dibinaschanas swehtkus. Eepreeksch ap plkst. 2 pehzpusdeenâ sapulzejuschees ugunsdsehseju sahlê, ugunsdsehseji isdarija sawas nodaku pahrwehleschanas, pee kam tika pa leelakai daksai eewehleti tee paschi senakee nodaku waditaji. Tad beebribas karogâ eesita diwas sudraba naglas, pirmo schejeenes beebribas 42. gada naglu un otro Walkas ugunsdsehseju 40 gadu jubilejas naglu, ar tâs paschas pilsehtas wapeni galâ. Pehz tam ugunsdsehseji isgahja uf tirgus platscha, eepretim rahtusim, kur isdarija daschadus dsehschanas mehginajumus. Turpat ari isdalija ugunsdsehsejeem par iskalpoteem 5, 10, 15 u. t. t. gadeem atteezigâs peeminas sihmes. Tad ugunsdsehseji, rindâ nostahjuschees, sagaidija jauno Kursemes wizegubernatoru knasu Krapotkinu, kas teem n wehleja laimes uf tahlaku darboschanos. Beidsot ugunsdsehseji, pastaigajuschees pa wairak eelâm, atgahja atpakal ugunsdsehseju sahlê pee bagati apklahteem galdeem un tur pahris stundas pameelojuschees, atkal schkihrâs, weens otram roku sneegdami uf tahlaku darbibu Jelgawneeku labâ. —e—

Laupitaji. Pirmdeenas wakaru, kâ „B. T." sino, diwi nomaskojuschees laupitaji eenahluschi Marijas eelâ Nr. 14 mahjâ. Weens no wineem palizis pee durwim par sargu, kamehr otrs peedraudejis eemihtneekeem ar rewolweru. Pahrbijuschees laudis sahkuschi kleegt, un laupitaji atraduschi par prahtigaku, laistees projam. Polizija wehlak weltigi winus ismeklejâs.

Prahwa sahdsiba. Naktî uf 29. oktobri sagki zaur pagraba logu eelaususchees apawu weikalâ, Kolonadu eelâ Nr. 25 un tur, kâ „B. T." sino, nosaguschi ap 40 rbl. naudâ un par apm. 527 rbl. daschadas ahdas prezes un apawus.

Sahdsibas. 29. oktobri schejeenes eemihtneekam O. L., kas dsihwo Wilhelma eelâ № 3, pa to laiku, kamehr tas aisgahjis projam, kahds garnadsis, ar pakaktaisitu atslehgu dsihwokli atslehgdams, issagsis no kumodes 30 rubkus un bez tam wehl sudraba pulksteni ar kehdi. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krita uf kahdu J. M., kas tizis nemts ismeklejschanâ. — Taî paschâ deenâ Esera eelâ K. dsehreenu pahrdotawâ newee-nam nemanot kahds klaidonis J. P. issagsis if bufetes 3 rbl. naudas; tas tika wehlak apzeetinats un eesehdinats aiz restêm. — Deenu eepreeksch schejeenes eemihtneekam W. S., pa to laiku, kamehr tas eesilis pee tirgus N. tehjnizâ snaudis, kahds garnadsis issagsis if westes kabatas naudas maku ar 5 rubkeem. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krita uf kahdu wina pasinu, kas tika nemts ismekleschanâ. — Daschas deenas eepreeksch schejeenes eemihtneekam B., kas dsihwo uf Grihwas schosejas № 8, pahris nepasihstamu garnadschu ar pakaktaisitu atslehgu atmuhkejuschi ehdamo leetu nolikiawu un no tureenes issaguschi daschadas ehdamas weelas 18 rubku wehrtibâ.

Preeksch slimâs jaunawas Lisetes Glahsneek ekspedizijâ eemaksatas sekoschas dahwanas: J. P. 50 kap., K. Stellmacher 50 kap., L. 50 kap., Peter Ruhne 50 kap., kopâ 2 rub., ar agrak eemaksato pawisam 5 rub. 25 kap. Tahlakas dahwanas nem pretim schis awises ekspedizija.

Wisjaunakâs sinas.

Peterburgâ, 1. nowembri. Isgahjuschâ naktî pehz ilgâm sarunâm starp oktobristeem un mehrenajeem labajeem notikusi weenoschanâs, pehz kuras Homjakows usstahdams par kandidatu uf presidenta amatu walsts domê, kamehr pirmâ wizepresidenta un sekretara weetas atdodamas mehrenajeem labajeem. Par otra wizepresidenta weetu janolemj oktobristeeem, kuri preeksch tâs esot isredsejuschi kadetu Makkakowu.

(Düna-Ztg.)

No Peterburgas. Widsemes gubernators slepenpadomneeks Sweginzows 29. oktobri peenemis audienzê no ministru preekschneeka Stolipina un sinojis par stahwokli gubernâ.

Jekaterinoslawâ, 31. oktobrî. Dselszeka darbnizu kantora tuwumâ kaundari eewainojuschi darbnizu preekschneeku Girski un kahdu seeweeti, kas nejauschi gahjusi garam.

Tislisâ, 31. oktobrî. Sche apzeetinats kahds noseedsneeks, kursch israhdijees par muischneeku Grikurowu. Winsch isdarijis atentatu pret tirgotaju Basenjanzu, no kura winsch agrak, nahwi peedraudot, ar wehstuli peeprasijis 3000 rubk. — Naktî pilsehtas nomalê atrasta bumba un spridsinamo weelu noliktawa.

Rostowâ, pee Donas, 31. oktobrî. Apzeetinati 5 noseedsneeki, to starpâ weens Armenu preesteris, kas bij sapulzejuschees, lai usbruktu brauzeenâ dsezeka artekschtschikam.

Basnizas sinas.

Liepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 22. lihdz 28. oktobrim. Kristiti: Karlis Woldemars Singis, Waira Aldona Liwija Klawa, Woldemars Kristaps Behrsinsch, Austra Marija Elsa Puke, Rudolfs Dinne, Irma Alide Kadik. Usfaukti: Jekabs Almans ar Lihsi Buiwid; Ernsts Lininsch ar Eewu Freiman; Andrejs Schmelinsch ar Mahrgeetu Wezwagar; Kristis Mazkewitschs ar Eddu Anson. Miruschi: Juhle Ruvert 11 g.; Kehrsta (Ambreksch) Embekt 30 g.; Otto Osol 32 g.; Edda Madlehna Ahkan 19 g.; Marija Wistin 6 g.; Ilse Skarwisch 53 g.; Lina Wallija Kudum 8½ g.; Jahnis Woldemars Dobels.

Deewkalposchana 4. nowembri plkst. 9 no rihta, mahz. Seilers.

A. Riemschneiders.

Jaun-Liepajas basnizas sinas no 22. lihdz 28. oktobrim. Kristiti: Austra Ruja, Tekla Hedwiga Irma Schönberg, Schenija Pauline Menik, Andrejs Gustaws Taurinsch, Auguste Elsa Aispor, Olga Selma Natalija Driwin, Martinsch Roberts Jauggeeds, Karlis Rudolfs Uhtruvs, Aleksanders Schanis Skabarneeks, Emilija Berta Dobel, Wallija Anna Katrihne Kwant. Usfaukti: Wikums Wehrpe ar Lihsi Stender; Janis Kundsinsch ar Lihsi Paule. Miruschi: Janis Blaschge 9½ m.; Jahnis Teodors Ernstsons 6 m.; Austra Ruja 3 n. w.

Basnizai par labu no K. R. sanemis 1 rbl.; preeksch misiones no J. G. 1 rbl.

Deewkalposchanas 4. nowembri plkst. 9 no rihta.

Mahzitajs **Goldberg.**

Tirgus sinas.

Rigâ, 30. oktobri 1907. g. Labibas birschâ stahwoklis rahms. Apgrosijumi noteek tikai weetejâm wajadsibâm, jo muhsu zenas arween wehl augstakas nekâ tâs, kuras maksâ ahrsemês. Zenas sekoschas:

Rudsi, Kreewu, 120 m. smagi weetejâm wajadsibâm 123—125 kap. pudâ; uf peewedumeem 122—124 kap. pudâ. Kweeschi, Kreewu, 130 m. smagi; preeksch weetejâ patehrina 140—142 kap. pudâ; uf peegahdaschanu 137—140 kap. pudâ. Meeschi, Kreewu, 100 m. smagi, gluschi istruhkst. Kursemes meeschi skatotees pehz labuma, 100—108 k. p. Schahweti, 100 m. smagi, 100—103 kap. pudâ. Bruhweru meeschi 105/6 m. sm. 108—110 k. p. Ausas, skatotees pehz labuma, 90—98 kap. pudâ. Linsehklas, schahwetas, Widz. 145—146 kap. pudâ, Kreewu 152—153 k. p., neschahwetas 144—145 kap. pudâ, preeksch sehklas 148—155 kap. pudâ.

Rigâ, 31. oktobri 1907. g. Linu tirgû stahwoklis nepahrgrozîts kluss. Ahrsemju pirzeji wehl nebuht nedomâ isdarit leelakus eepirkumus, tadehk ka no pagahjuschâ gada lineem wineem wehl peeteekoschi daudz krahjumâ. Jauni lini teek lihdz schim wehl loti maz eewesti un teek pahrdoti par zenâm, kuras newar salihdsinat ar parastâm; isnahk tâ, ka pirmee parauga lini arween teek pahrak dahrgi samaksati. Laiks un zeki schimbrihscham labi un tadehk war zeret ka drihsâ laikâ eenahks leelaki linu peewedumi. Zenas par wezeem lineem sekoschas:

Maksaja birkawa:	Widsemes:	Kursemes:	Leischu:
Zins-kroni	41—43 r.	39—40 r.	38—39 r.
Smalkee	35—36 „	33—34 „	32—33 „
Pihk-kroni	28—29 „	26—27 „	25—26 „
Brahka	17—18 „	16—17 „	16 „
Dreibanti	14—15 „	13—14 „	12—13 „

Naudas un wekseku kurss.

Peterburgâ, 31. oktobrî.

4% walsts aisnehmums	71½
4½% Kreewu walsts aisnehmums no 1905. g. .	92⅝
5% jaunais eekschejais aisnehmums no 1905. g. .	91⅞
5% Kreewu walsts aisnehmums no 1906. g. . .	88¾
5% I. eeksch. premiju aisnehm. no 1864. g. . .	371
5% II. eeksch. premiju aisnehm. no 1866. g. . .	266
4½% Harkowas agrarbankas kihlu sihmes . . .	—

Berlinê, 12. now. (30. okt.)

Kreewu kreditbil. 100 rbl. = 215,80 mark.

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Dr. med. P. Snikers,
bij. Peterb. Medizin. Akad. ahdas un weneristàs klinikas asistents peenem tagad **ahdas, puhschla un weneristàs slimibàs.**
Rigà,
Aleksandra bulwarî 3
blakus Jwperial weesnizai.

Dr. Peters Perlbachs
aufu, degunu, kakla slim.
ahrsts
Rigâ,
Suworowa eelâ № 7,
runajams no **10—1** un **5—6.**

M. Brauer's,
Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahna baznizai"**,
un **Tukumâ.**

Kapu peeminekli

kà: **krusti, obelisli, grahmatas, rulli** u. t. t. teek ij **wislabakà materiala** pagatawoti.
Zai **monumenti** isnahktu glihti kà ari isturigi prez zaksa eespaidoeni, tec teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.
Seltinus, kà ari **neseltinus „tschuguna krustus"** peedahwaju par peenehmigàm zenàm.
Jeen. publikas apskatejumi teek ruhpigi un apsinigi isdariti. — Labakàs atsauksmes. —
„Sudraba medalî un goda diploms" Rigas **„Jubilejas izstadê".**

Teatris „Elektrobiografs"
Jelgawâ uz tirgus platscha.
(ihpaschneeks **R. Strömers.**)
XX. Ser. no zetwrtd. 1. now. lihds swehtd. 4. now.
Schansonetes romans
Izrahdes darba deenàs sakàs pl. 7, 8 un 9 wakarà un swehtdeenàs un swehtku deenàs pl. 6, 7, 8 un 9 wakarà.

J. Redlicha
dibin. 1857. g.
Angku magasina Rigâ.

Musikas instrumentu speziala nodala.

Wisi { skahrda un koka puhschamee instrumenti. stihgu un sitamee instrumenti. mechaniski instrumenti.

Gramofonu sabeedribas noliktawa.
Paschu musikas instrumentu darbniza.

Jaunbuhwe u. islaboschana.
Godalgota Rigà 1901. g. ar sudraba walsts medalu.

Puhschamo instrumentu, wijoku un wisu stihgu instrumentu
islaboschana
teek pehz wiseem mahkslas prasijumeem un sem galwojuma no wahzu meistareem isdarita.
Zenu rahditaji par brihwu.

Wilh. Ruth
Rigà, Kungu eelà № 25
peedahwà wisadu sistemu roku un kahju **schujmaschinas, kurpuceku schuj- un lahpamas maschinas,** kà ari maschinas preeksch kurpju mekaniskas isgatawoschanas. Peederumus un dalas **welosipedeem, adamàm- un schujmaschinàm.** Slawenàs **„Leo Lammertza"** schujmaschinu adatas, eku u. t. t. Paschà mekaniskà darbnizà islabojumus isdara pareisi un lehti.

Pamahziba
mahksligà isschuhschanà kà ari adischanà teek pasneegta bes maksas.

Dr. J. Weinbergs,
eerschkigu slimibu un behrnu ahrsts,
peenem no **10—12** un **4—5.**
Rigà
Elisabetes eelà № 75,
pretim Wehrmana dahrsam.

Diplom. wezmahte
M. Feldman
Jelgawà,
Skrihweru eelà № 35.

Dr. Beelajews
runajams **dsemdeschanas palihdsibà seewweeschu slimibàs** un **weneristàs slimibàs**
otrdeenàs un peektdeenàs no plkst. **8—10** pr. pusd., **4—6** pehz pusd.
Jelgawà, Salajà eelà № 23.

Nupat isnahza un wisàs grahm. tirgotawàs dabonams
Sprogu Julija
Kora dseesmu krahjums.
Maksà **50** kap., pa pastu peesuhtot **54** kap.
Wairumà pee
G. Eulenberg-Puhzischa
Rigà,
Tehrpatas eelà № 22.

Kannuma, ahdas, sifilis, dsimuma un **eekschejàs slimib.**
Peenem ikd. no 9—1 un 5—8 wak.
Ahrsteju ari zaur elektrizitati.
Dr. Wilh. Loewenberg.
Rigà, leelà Jaun eelà № 24, 2 tr.
netahlu no Daugawas tirgus.

Mahzeklis
ar wajadsigàm skolas sinaschanàm war peeteiktees manà
material- kolonial- pretschu pahrdotawà.
K. Grihslis, Saldû,
Фрауэнбургъ, Курл. губ.

Mag.
J. Hertela
apteek. pretschu pahrdotawa
Jelgawà, Pasta eelà № 13,
peedahwà
Slimneeku wihnu.

Apm.
40 puhrweetas
plawas un aramsemes lihds ar ehkàm pahrdodamas. Tuwakas sinas pee **J. Heystera** Jelgawà, pee Masajeem wahrteem.

Jelg. Palihdsibas Beedribai par labu
Jelgawas Amatneezibas Beedribas sahlê
swehtdeen, 4. nowembri 1907. g.

KONZERTS.

Peedalisees schahdi spehki: Brihwmahksleneeks **O. Vogelmana kgs** (wiolon-tschello), *** kgs (wijole), tahlaku soprana-solo, baritona-solo, duets un beedribas jaukts, wihru un seeweeschu kori dirigenta **Wentmaleesch kga** wadibà.
Klaweeru pawadijumus isdaris **J. Straume.**
Weetu zenas (eerehkinot lahd. nod.): 1. weetà **1** rbl., 2. weetà **75** kap., 3. weetà **50** kap. Balkonà: pirmà rindà **50** kap., otrà rindà **30** kap.
Koncerta sahkums pulksten $7^1/_2$ wakarà.
Pehz tam:

Balle.

Eeejas zena (eerehk. lahd. nod.): beebreem à **25** kap., nebeebreem à **50** kap.
Beigas pulksten 2 no rihta.
Biletes eepr. dabonamas **G. Landsberga kga weik.,** Katolu eelà 7.
NB. **Beedru kartes ufrahdamas.** **J. Straume.**

Sieslacka
Laika grahmata
1908. gadam.
3 stahsti, daudz bildes.
Bilschu peelik.: Paleez pee mums, jo wakars jau metas.
Makfà 10 kap., pa pastu peesuhtot 14 kap.
Dabujama wisàs grahmatu pahrdotawàs un isdeweja
G. Landsberga
grahmatu pahrdotawà, Jelgawà.

„Salkscha" **grahmatu apgahdneezibas jaunakee isdewumi:**
J. Poruka kopoti raksti. IV. sehjums.
Dramas un stahsti. Sihmejumi no G. Schkiltera. Wahks — B. Dsena. 415 lap. puses; makfà 1 rbl. 50 kap.
„Salkscha" rakstu krahj. mahkslai un kritikai.
I. un II.
Pirmo krahjumu saturs: Stahsti no A. Sauleescha, Pludona, K. Skalbes, A. Baltpurwina, A. Austrina, Fr. Bahrdas, L. Laizena, G. Schkiltera. Dramas no W. Eglischa, Fallija, J. Poruka. Dsejas no A. Sauleescha, K. Skalbes, Pludona, Fallija, A. Austrina, Jaunsudrabina, A. Dagestana, A. Kenina, Semgaleeschu Birutas. Raksti par mahkslu un kritikas no E. Dahrsina, A. Kenina, J. Rosenthala, Seltmata. — Jaunako literaturas parahdibu apskats. — Sihmejumi un winjetes no J. Rosenthala, J. Maderneeka, G. Schkiltera, J. Segnera u. z. — Mahkslas peelikumi: J. Rosenthala originallitografija un G. Schkiltera originaloforts.
Makfà katrs krahjums 1 rbl. 50 kap.; abonejot — I. serija (№ 1—4) 4 rbl.; ar peesuhtischanu 4 rbl. 50 kap.
Greeschotees ar apstellejumeem teeschi pee apgahdneezibas, par atsewischku grahmatu suhtischanu naw japeemaksà.
„Salkscha" adrese: Rigà, Tehrbatas eelà 15/17.

Jelgawas Krahj-Aisdewu Kases Walde
zaur scho sino, ka Kases telpàs **(Jelgawà, Palejas eelà № 2 a)**
pahrdos atklahtà torgà
16. nowembri sch. g., plkst. 12 pusdeenà, sekoschas minetà kasê eekihlatas

trihs obligazijas:

1) koroboretu 22. dezembri 1898. g. sem № 1216, leelu 4500 rbl., 2) koroboretu 21. februari 1906. g. sem № 1261, leelu 4000 rbl., uz **Jelgawas** nekustamu ihpaschumu sem hip. № 9, IV. eezirkni **(Pasta eelà)** un 3) koroboretu 22. dezembri 1898. g. sem № 1217, leelu 1200 rbl., uz tapat **Jelgawà** atrodoschos nekustamu ihpaschumu sem hip. № 153 c. III. eezirkni **(pee Dobeles wahrteem).**
Ehkas apdroschinatas par **16,861** rbl. un gruntsgabalu wehrtiba (eerehkinot $5^1/_2$ puhrweetas plawas) sneedsàs uz **21,000** rbl. Wairaksolischana sahksees no **7300** rbl., pee kam samaksa pehz nolihguma. Wisas tuwakas sinas dabonamas Kasê no pulksten 10—2 deenà.
Kases Walde.

Izweizigs zilweks
kà aprinka agents un kasees leelakam maschinu weikalam tuhlin wajadsigs, bet tikai tahds, kuram buhtu saws sirgs un aisjuhgs.
Adreses lihds ar apraksstu par lihdsschinejo nodarboschanos eesneedsamas schis awises ekspedizijà sem burteem **P. K.**

Apmehram
16 semneeku mahjas
teek pahrd. weenà pagastà. Gemaksa masa. Japeepr. personigi Jelg. p. fotogr. Kruhmina, Leelajà eelà 11

Luhdsu eewehrot!

Ar **27. oktobri esmu pahrzehlis** sawu
wihnu pahrdotawu
uz
Katolu eelu № 7,
Landsberga kga namà,
un weikalu **paplaschinajis** ar
kolonial-, auglu un delikatesu prezèm.
Par man lihds schim dahwato ustizibu pateikdamees, luhdsu man to paschu dahwat jaunà weikalà. Augstzeenibà **J. Jakobsohns.**

Jelgawas Sawstarpigàs Kreditbeedribas dome nolikusi uz 4. nowembri sch. g. plkst. 12 deenà Jelgawas Kreewu klaba „Kruschok" telpàs
ahrkahrtigu pilnu sapulzi,
uz kuru luhdz beedrus eerasees pilnà skaità.
Deenas kahrtiba:
1) Sapulzes wadona un protokolista wehleschana.
2) Ustizibas wihru wehleschana balsu skaitischanai.
3) Jautajums par A. Swinnes un K. Seewalda atstahdinaschanu no waldes lozekku amata.
4) Wehleschanas.
5) Daschadu jautajumu apspreeschana uz statutu 39. panta pamata.
Peesihme: **Ja pehz stat. 35. § pirmo sapulzi newaretu par notikuschu eeskatit, tad otra pliaa sapulze notiks, neluhkojotees uz sanahkuscho beedru skaitu 6. dezembri 1907. g. pulksten 1 deenà, tanis paschàs „Kruschok" telpàs.** **Walde.**

Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas
Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba,
(atklahta februari 1900. g.).
Telefons № 62. **Jelgawà, Katolu eelà № 19.** Telefons № 62.

BILANZE.

31. oktobri 1907. gadà.
Sabeedribas kasê atrodoschais **droschibas kapitals**
170,360 rubl. 18 kap., neeerehk. 1579 beedru garantiju.

Aktiwà.	rubl.	k.	Pasiwà.	rubl.	k.
Kases konts	21608	08	Beedru dalas	157900	—
Aisdewumi pret galwen.	351497	—	Noguldijumi ar ussaz.	1489491	35
Aisdewumi pret nekust. ihpaschumu	1216761	46	Noguldijumi bez ussazischanas	44780	28
Aisdew. pret wehrtspap.	35927	—	Diwidende	3176	50
Aisdewumi pret eekihlajumeem	—	—	Aisdewumu rentes	107988	59
Aisdew. pret perf. ustiz.	28665	—	Reserwes kapitals	12460	18
Noguldijumu rentes	18760	89	Neisdalitas pelnas konts	1375	—
Kantora konts	9944	63	Conto Dubio	3849	68
Inwentars	4493	55	Inwentara dilsch. konts	1414	52
Reser. kap. wehrtspapihri.	9513	54	Pabalsta fonds	1116	16
Tekoschs rehk. zit. bank.	31487	24	Kursa differenzes konts	1605	—
Darbib. kap. wehrtspap.	12618	80	Nama buhwes konts	2192	—
Tahlak. nogl. sem spezial. nosaukumeem	127159	32	Schiro à depot aisn.	60000	—
Kant. telp. pahrbuhw. kts.	1184	42			
Beedru naud. zit. kr. eest.	5500	—			
Delcredere konts	—	—			
Dasch. zaurejosch. naud. (oblig. nokahrtosch., ingr. u. t. t. depon. summas)	12228	33			
Kopà	1887349	26	Kopà	1887349	26

1) **Par noguldijumeem** maksà par gadu **2—6%,** skaitot no noguldischanas deenas. Par **schiro noguldijumeem** maksà **3%.**
2) Par **aisdewumeem** nem **$6^1/_2$—$8^1/_2$%** par gadu. Peeprasijumus isspreesch pirmdeenàs.
3) **Kantoris atwehrts** ik darba deenas no pulkst. 10—2 deenà.
4) Beedri war buht **abeju dsimumu personas,** kà ari sabeedribas un arteli.
5) Noguldijumi un aisnehmumi ir **swabadi no krona nodokleem.**

Walde: agr. **J. Bisseneeks.**
agr. **K. Brasda.**
D. Kahnbergs.

50 kubikasis semes akmenu
wajadsigi Krona-Wirzawà (12 wersts no Jelgawas) brugeschanai un buhwei. Peedahwajumi jaeesneedz **„Semkopja"** ekspedizijai, Jelg., Katolu eelà № 46 sem **„semes akmeni".**

2 suhrmana rati
un kamanas dabonami pirkt Skrihweru eelà № 24, pee segleneeka **A. Puhla.**

Maksa Jakobsona
apteekas pretschu un krahsu tirgotawa
Jelg. Katoku eelà 37
pretim Lauksaimn. Beedrib. jaunajam namam
peedahwà:
galdneekeem koka spirtu, politur-spirtu, schellaku, lihmi; **mahldereem** gatawas eellas krahsas un pulwerôs.
Sperminu
no **D. K. Kalenitschenko Maskawà.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 2 peelikumi.